

ע"פ 5720/24 - זיו שמעוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 5720/24

לפני: כבוד ממלא מקום הנשיא עוזי פוגלמן

המערער: זיו שמעוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ערעור על החלטת בית משפט השלום בנתניה
(כב' השופט ג' אבנון) בת"פ 52020-04-23 מיום
9024
עו"ד בשם המערער:

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום בנתניה (כב' השופט ג' אבנון) בת"פ 52020-04-23 מיום 9.7.2024 שלא לפסול את עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. בשנת 2022 הוגש נגד המערער כתב אישום שייחס לו עבירות אלימות כלפי בת זוגו (להלן בהתאמה: ההליך הראשון והמתלוננת). במסגרת אותו הליך, אשר נדון לפני מותב אחר, הגיש המערער בקשה לעיון בחומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי) בנוגע לחומרים מחקירה נוספת, אשר נפתחה בקשר לתלונה אחרת של המתלוננת ביחס למערער (להלן: הבקשה לעיון). הבקשה לעיון הועברה לניהולו של כב' השופט ג' אבנון, ולאחר דיון שהתקיים ביום 31.5.2023 דחה השופט אבנון את הבקשה (להלן: ההחלטה מיום 31.5.2023). בהחלטתו ציין המותב כי החומרים נושא הבקשה הם חלק מחקירה שטרם הסתיימה, וכי בשלב זה לא קמה למערער - שהוא החשוד בחקירה - הזכות לעיון בחומרים אלה. המותב הוסיף כי מעיון בתיק החקירה "עולה כי [המערער - ע' פ'] קשר עצמו לכאורה במישרין לעבירה המיוחסת לו בתיק החקירה", וזאת נוכח דברים שאמר המערער בנוגע לאירוע הרלוונטי, כפי שתועדו בתמליל חקירתו (פרוטוקול הדיון מיום 31.5.2023, בעמ' 3, ש' 26-30). עוד נקבע כי "לאחר עיון בחומרי החקירה ובתיק המבוקש", אין בחומרים כדי לסייע למערער בניהול הגנתו בהליך הראשון (שם, בעמ' 3, ש' 32-33).

2. בינתיים, בחודש אפריל 2023 הוגש נגד המערער כתב אישום נוסף - שהוא ההליך נושא הערעור שלפניי - ובמסגרתו מיוחסות למערער עבירות אלימות ואיומים כלפי המתלוננת. בחלוף כשנה, ביום

6.5.2024, תוקן כתב האישום כך שנוסף לו סעיף אישום בנוגע לאירוע שעמד במוקד הבקשה לעיון (להלן: האישום הנוסף). באותו היום קבעה כב' סגנית הנשיא ז'דיבון סגל כי דיוני ההוכחות בהליך יתקיימו בחודש ספטמבר 2024 לפני כב' השופט ג'אבנון (להלן: ההחלטה מיום 6.5.2024). כחודשיים לאחר מכן, ביום 3.7.2024, נתן השופט אבנון החלטה בעניין קביעת מועד דיון, ולמחרת הגיש המערער בקשה לפסילת השופט אבנון. בבקשתו טען המערער כי המותב נחשף למסה קריטית של ראיות בלתי קבילות: הן לחומרים מההליך הראשון, שעסק בנסיבות ובעבירות דומות לאלו שנדונות בהליך הנוכחי; הן למלוא חומרי החקירה בנוגע לאישום הנוסף. עוד נטען כי המותב הביע עמדה בנוגע לאישום הנוסף, בעת שציין כי המערער קשר את עצמו לאירוע הרלוונטי; וכי הקביעה שלפיה אין בחומר החקירה כדי לסייע להגנתו של המערער בהליך הראשון, עולה כדי הבעת עמדה מצד המותב ביחס למהימנות המתלוננת - שכן סוגיה זו עמדה במוקד הגנתו של המערער בהליך הראשון.

3. ביום 9.7.2024 התקיים דיון במעמד באי כוח הצדדים, ובסיומו דחה המותב את בקשת הפסלות וקבע כי הבקשה הוגשה בשיהוי שמצדיק כשלעצמו את דחייתה. זאת, שכן המערער לא העלה את טענת הפסלות בסמוך לאחר ההחלטה מיום 6.5.2024, שבה צוינה זהות המותב שידון בשלב ההוכחות, ואף לא במהלך דיון שהתקיים לפני כב' סגנית הנשיא ז'דיבון סגל ביום 18.6.2024. לגופו של עניין, המותב הדגיש כי הבקשה לעיון נדונה לפניו לפני למעלה משנה, וכי "אלמלא הזכיר הסנגור את דבר קיומו של אותו דיון, ברי כי כלל לא הייתי מודע לכך" (פרוטוקול הדיון מיום 9.7.2024, בעמ' 10, ש' 22). עוד ציין המותב כי הוא "איננו זוכר דבר וחצי דבר באשר לתוכנם של אותם מסמכים שנבחנו על ידי בית המשפט במסגרת הדיון בבקשה לחומרי חקירה" (שם, בעמ' 10, ש' 23-24). מכל מקום, המותב הדגיש כי ההחלטה מיום 31.5.2023 עסקה בשאלת הרלוונטיות של חומרי החקירה להגנתו של המערער בהליך הראשון, וכי היא אינה רלוונטית להליך הנוכחי. עוד ציין המותב כי קביעותיו לגבי החומרים נושא הבקשה לעיון היו לכאוריות בלבד.

4. מכאן הערעור שלפניי, שבמסגרתו חוזר המערער, בעיקרם של דברים, על הטענות שבבקשת הפסלות, וטוען כי העלה את טענת הפסלות בהזדמנות הראשונה לאחר העברת ההליך מכב' סגנית הנשיא ז'דיבון סגל לניהולו של המותב הנוכחי. המערער מעלה השגות בנוגע לקביעת המותב כי אינו זוכר את החומרים שהוצגו לו במסגרת הבקשה לעיון, ומכל מקום נטען כי הדיון באותה בקשה היה "ארוך ומהותי", ומשכך גם אם המותב אינו זוכר כעת את החומרים שאליהם נחשף, סביר להניח שייזכר בהם במהלך שלב ההוכחות (סעיפים 13-14 לערעור). לחלופין טוען המערער כי מן הראוי להעביר את ההליך למותב אחר מטעמים של מראית פני הצדק. עוד מבקש המערער לקיים דיון בעל פה בערעור שלפניי - וזאת לצורך שמיעת טיעונים נוספים שלשיתתו אין מקום לפרט בכתב "שכן הם עלולים לסרב לכתב הטענות" (שם, סעיף 15) - אך אציין כבר עתה כי לא מצאתי מקום להיעתר לבקשה (ראו לעניין זה: ע"פ 5133/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (12.7.2023)).

5. לאחר שעיינתי בערעור על נספחיו, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות, אף מבלי להידרש לשאלת קיומו של שיהוי בהגשת בקשת הפסלות. אמת המידה לפסילת מותב מלשבת בדיון היא התקיימותן של

נסיבות שיוצרות חשש ממשי למשוא פנים בניהול ההליך (סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984), ואיני סבור כי נסיבות כאמור מתקיימות בענייננו. בעבר נפסק כי היחשפות המותב לראיות בלתי קבילות בנוגע לנאשם או לעברו הפלילי אינה מקימה עילת פסלות באופן אוטומטי, וכך גם באשר למצב שבו המותב דן בעבר בהליכים אחרים בעניינו של הנאשם אשר עסקו בעבירות דומות (ע"פ 3947/21 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקאות 4-6 (4.7.2021) (להלן: עניין ביטון); ע"פ 7731/20 ונונו נ' ועדה מקומית לתכנון ובנייה אצבע הגליל, פסקה 5 (15.11.2020) (להלן: עניין ונונו); ע"פ 6445/10 ספרטק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (16.9.2010)). לפיכך, יש לבחון בכל מקרה לגופו האם המותב נחשף למסה קריטית של חומר בלתי קביל שממנו יתקשה להשתחרר, והאם המותב הביע בעבר עמדה נחרצת בנוגע לסוגיות שבמוקד ההליך הנוכחי (ראו והשוו: ע"פ 3466/23 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (11.6.2023); ע"פ 3283/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (23.5.2023)). בהקשר זה ניתן בפסיקה משקל, בין היתר, לזיקה בין ההליכים השונים שנדונו לפני המותב; לכמות ולטיב הראיות שאליהן נחשף; לחלוף הזמן מאז ההיחשפות, ולשאלה עד כמה נותרו הדברים בזיכרונו של המותב; וכן לטיב המסקנות שקבע המותב בהליכים הקודמים (ראו למשל: ע"פ 3458/23 שהאב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (15.5.2023); ע"פ 6909/21 עודה נ' מדינת ישראל, פסקאות 21-22 (18.11.2021) (להלן: עניין עודה); עניין ונונו, פסקה 5; עניין ביטון, פסקה 4; ע"פ 8084/20 חרב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.11.2020) (להלן: עניין חרב); ע"פ 2473/07 אבוטבול נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.4.2007)).

6. בענייננו, לא שוכנעתי כי עלה בידי המערער להוכיח את קיומו של חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב. כאמור, המותב נחשף לחומרים מההליך הראשון שהתנהל בעניינו של המערער, וכן לחומר חקירה בנוגע לאחד האישומים שבהם נדרש המותב לדון כעת. זאת, בעקבות בקשה לעיון בחומר חקירה שהגיש המערער במסגרת ההליך הראשון, כשנה טרם העברת ההליך הנוכחי למותב. המותב דחה את הבקשה לעיון בהחלטה תמציתית, שבה הפנה לחלקים מתמליל חקירתו של המערער וציין כי האחרון "קשר עצמו לכאורה במישרין" לעבירה נושא החקירה שבעקבותיה הוגשה הבקשה לעיון, וכן כי אין בחומרים האמורים כדי להועיל להגנתו של המערער (ראו פסקה 1 לעיל). בחלוף כשנה הועבר ההליך הנוכחי לניהולו של המותב, אשר הבהיר כי אינו זוכר "דבר וחצי דבר" באשר לחומרים שבהם עיין בעבר (ראו פסקה 3 לעיל). בנסיבות אלו, לא שוכנעתי כי קמה עילת פסלות בעקבות הדיון בבקשה לעיון, או בעקבות ההיחשפות לחומרים מההליך הראשון ולחומרי החקירה נושא האישום הנוסף. קביעת המותב בהחלטה מיום 31.5.2023 כי חומרי החקירה מלמדים לכאורה שהמערער קשר את עצמו לאירוע נושא האישום הנוסף, נוסחה כקביעה לכאורית ומסויגת - ואיני סבור כי יש בה כדי ללמד על גיבוש עמדה נחרצת בנוגע לאישום הנוסף (ראו והשוו: ע"פ 8457/22 רוזנטל נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2023); ע"פ 7650/21 נבואני נ' ועדה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי, פסקה 12 (26.1.2022)). הוא הדין בנוגע לקביעת המותב כי חומרי החקירה שנוגעים לאישום הנוסף אינם מסייעים להגנתו של המערער בהליך הראשון. אין בידי לקבל את הטענה שאמירה זו מלמדת כשלעצמה על גיבוש עמדה בנוגע למהימנותה של המתלוננת, לא כל שכן עמדה נחרצת ומגובשת שמקימה חשש ממשי למשוא פנים בנוגע לאירועים נושא ההליך הנוכחי (השוו: ע"פ 8267/22 אביטן נ'

מדינת ישראל, פסקאות 30 ו-32 (30.1.2023). טענת המערער בדבר דמיון בין נסיבות ההליך הראשון וההליך הנוכחי, אין בה כדי להצדיק שינוי מן המסקנה שאליה הגעתי - ובהקשר זה אדגיש כי מדובר בהליכים שעוסקים באירועים שונים, וכי מעורבותו של המותב בהליך הראשון התמצתה בדיון בבקשה לעיון, כך שהוא לא נדרש לקבוע ממצאי עובדה או מהימנות במסגרת ההליך העיקרי (השוו: עניין עודה, פסקאות 30-32; עניין חרב, פסקה 8; ע"פ 7270/18 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (15.11.2018)). נוכח האמור לא מצאתי עילה להעברת ההליך למותב אחר, אף לא מטעמים של מראית פני הצדק.

הערעור נדחה אפוא.

עוזי פוגלמן
ממלא מקום הנשיא

ניתן היום, ט"ז אב תשפ"ד (20 אוגוסט 2024).